

FIȘA

RAPORT DE ACTIVITATE ÎN ANUL 2013 A ACADEMICIANULUI ION TODERAȘ

I. Titlul, numele și prenumele academician ION TODERAȘ

II. Activitatea științifică

Conducător al proiectelor:

11.817.08.13F INVAZIILE BIOLOGICE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA DIVERSITĂȚII, STRUCTURII ȘI FUNCȚIONĂRII ECOSISTEMELOR NATURALE ȘI ANTROPIZATE DIN REPUBLICA MOLDOVA. (Instituțional fundamental).

4/2244-3169 EVALUAREA STĂRII SPECIILOR DE ANIMALE ȘI ELABORAREA CRITERIILOR DE RARITATE ÎN SCOPUL ACTUALIZĂRII LISTEI ROȘII – ETAPA II. Finanțat din Fondul Ecologic al Ministerului Mediului (598,59 mii lei).

GRANT INTERNAȚIONAL: **1/2/193** RESOURCES PILOT CENTRE FOR CROSS-BORDER PRESERVATION OF THE AQUATIC BIODIVERSITY OF PRUT RIVER MIS ETC 1150 /Centru pilot de resurse pentru conservarea transfrontalieră a biodiversității r. Prut. (conducător/director de proiect).

GRANT NAȚIONAL: Identificarea speciilor de animale invazive din RM și evaluarea impactului lor asupra ecosistemelor.

III. *Rezultatele științifice principale*

Monografii în ediții internaționale	1
Monografii în alte ediții din străinătate	-
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 1	2
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-1,0	1
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,1	-
Articole în alte reviste editate în străinătate	5
Monografii editate în țară	1
Articole în reviste naționale, categoria A	-
Articole în reviste naționale, categoria B	2
Articole în reviste naționale, categoria C	2
Articole în culegeri	1
Participarea la foruri științifice	4
<i>Activitatea inovațională</i>	
Numărul de cereri prezentate	5
Numărul de hotărâri pozitive obținute	1
Numărul de brevete obținute	1
Numărul de brevete implementate	1

IV. *Rezultatele științifice obținute în anul de referință (până la 100 de cuvinte)*

În premieră a fost studiată distribuția, preferința biotopică, efectivul numeric și dinamica activității sezoniere de atac a țânțarilor asupra omului în condițiile Republicii Moldova; cu ajutorul metodelor molecular-biologice au fost identificați reprezentanții complexului *Anopheles maculipennis* și *Culex pipiens*. Importanță științifică a constat în stabilirea componenței faunistice a speciilor de Culicidae și în identificarea, în rezultatul analizei fenotopice și genotipice, a formelor autogene și neautogene de *C. p. pipiens*, ceea ce este foarte important pentru Baza Europeană de date. A fost determinată lista speciilor - vectori potențiali ai maladiilor transmisibile. A fost studiată fauna și ecologia artropodelor de pe teritoriul Republicii Moldova. Rezultatele privind compoziția și distribuția speciilor culicidelor sunt utilizate în procesul de monitorizare a cadastrului regional al lumii animale și la elaborarea planurilor de acțiuni în scopul evidenței și controlului efectivului numeric al culicidelor, în activitatea serviciilor sanitar-epidemiologice. Datele investigațiilor au fost

utilizate de către Ministerul Mediului Republicii Moldova, Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor (ECDC) în procesul de elaborare a hărților de distribuție a artropodelor - vectori principali ai maladiilor transmisibile în Europa, publicate ca capitole în monografiile (editura Springer), articole în reviste internaționale prestigioase cu factor de impact.

V. *Activitatea didactică*

Numărul cursurilor ținute (UnASM -1, USM-1)	2
Numărul total de persoane la care a fost conducător științific al tezei de doctorat	1
Numărul persoanelor la care a fost conducător științific și care au susținut teza	1
Numărul manualelor, materialelor didactice editate	-

VI. *Activitatea managerială*

- Director Institutului de Zoologie al AȘM (2008- prezent);
- Consultant științific al Colectivului de creație „Argonaut” (U.S. R.Moldova);
- Președinte al Societății Hidrobiologilor și Ihtiologilor din Moldova (2000-prezent);
- Președinte al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezelor de doctorat și doctor habilitat la specialitatea 03.00.08 – zoologie;
- Președinte al Consiliului Național UNESCO;
- Vice-președinte al Comisiei Naționale „Cartea-Roșie a Republicii Moldova”;
- Membru al Comisiei de Experți din cadrul CNAA.
- Dotarea cu echipament performant a **Centrului de Cercetare a Invaziilor Biologice Laboratorul de Sistematică și Filogenie Moleculară**

VII. *Informații generale*

Medalii de aur - 2,

Medalie de argint - 2,

Medalie HENRY COANDĂ - 1,

Medalie CHARTE - 1,

Diplome – 7.

a. *Medalii de aur la Saloane și Expoziții Internaționale*

➤ **Salon International des Inventions Geneve, le 12 avril 2013:**

1. Diplomă și **Medalie de aur** (I.Toderaș, A. Gulea, V. Rudic, V. Cebotari, I. Bulimestru, V. Rusu). „**Nouveaux stimulateurs dans l'alimentation de familles d'abeilles**”;
2. Diplomă și **Medalie de argint** (Lilia Moraru, Nicolae Moraru, Valery Rudic, Aurelian Gulea, Ion Toderaș). „**Produit nutraceutique “TISAR”**”;
3. Diplomă ROMANIA Ministry of National Education. (I.Toderaș). „**New stimulators in feeding of the bee families (apis mellifera)**”.

➤ **Expoziția Europeană a creativității și Inovării „Euroinvent-2013”, 9-11 mai 2013, Iași, România:**

1. Diplomă și **Medalie de aur** (Toderaș Ion, Rudic Valeriu, Cebotari Valentina, Bogdan Valeriu, Gulea Aurelian, Bulimaga Valentina, Buzu Ion, Chiriac Tatiana). „**Processes for feeding bee families apis mellifera**”;

2. Diplomă și **Medalie de argint** (Crepis Oleg, Usatfi Adrian, Toderaș Ion, Șaptefrați Nicolae, Usatfi Marin). „**Process for rearing pike-perch fry**”.
3. Diplomă și **Medalie HENRY COANDĂ Clasa I.** (Toderaș Ion). **Pentru merite deosebite în Creativitatea Inovațională.**

➤ **The Belgian and International Trade Fair for Tehnological Innovation, Brussels EURICA, 14 november, 2013:**

1. Diplomă și **Medalie CHARTE** (Toderaș Ion). **Pour la contribution à la stimulation, au développement et à la promotion de la créativité à “Brussels Innova/Eureka” Bruxelles.**

➤ **Academia de Științe a Moldovei, 17 august, 2013:**

1. Diplomă „**MERITUL ACADEMIC**” (Toderaș Ion). **Pentru înaltă apreciere și profundă recunoștință pentru rezultatele deosebite obținute pe parcursul a peste 40 de ani de activitate în cercetare în calitate de fondator de școală academică în domeniul biogeochimiei ecofiziologice a animalelor, organizarea științei și la pregătirea cadrelor de înaltă calificare.**

➤ **Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare, 17 august, 2013:**

1. Diplomă se conferă domnului academician Toderaș Ion. **Pentru merite deosebite în pregătirea și atestarea cadrelor științifice și științifico-didactice de calificare înaltă.**

b. Certificat de participare

1. Annual Zoological Congress of „Grigore Antipa” Museum, 20-23 november, 2013, Bucharest, Romania. ISBN: 978-606-92462-9-0. (Ion Toderaș). (RAPORT ÎN PLEN) *Certificate of Participation.*

VIII. *Alte activități*

7.1 Redactor-șef

- Redactor-șef adjunct al colegiului de redacție al revistei recenzate „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științele vieții”. ISSN 1857-064X, Categoria B; (Ion Toderaș).
- Redactor-șef al colectivului de redacție zoologia al revistei recenzate „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științele vieții”. ISSN 1857-064X, Categoria B; (Ion Toderaș).
- Redactor-șef al VIII-th International Conference of Zoologists. Actual problems of protection and sustainable use of the animal world diversity, 10-12 october, 2013, Chisinau. CZU 59/599:502.74 (082). ISBN 978-9975-66-361-8. (Ion Toderaș).

7.2 Membru al Colegiului de redacție

- Membru al Colegiului de redacție a revistei internaționale „Hidrobiologia”. Kiev.;
- Membru al Colegiului de redacție a revistei „Mediul Ambiant”;
- Membru al Colegiului de redacție a Colecției Naționale „Rezervațiile Științifice Republicii Moldova”;
- Membru al Colegiului de redacție a culegerii periodice Ecological Studies, Hazards, Solutions.

7.3 Comitetul organizatoric

- Colegiul științific. Managementul bazinului transfrontalier Nistru în cadrul noului acord bazinal. Materialele Conferinței Internaționale, 20-21 septembrie, 2013, Chisinau. C.Z.U. 556.53:504.453(082).ISBN 978-9975-66-353-3. (Ion Toderaș).
- Comitetul științific internațional. VIII-th International Conference of Zoologists. Actual problems of protection and sustainable use of the animal world diversity, 10-12 october, 2013, Chisinau. CZU 59/599:502.74 (082). ISBN 978-9975-66-361-8. (Ion Toderaș).
- Comitetul științific. Annual Zoological Congress of „Grigore Antipa” Museum, 20-23 november, 2013, Bucharest, Romania. ISBN: 978-606-92462-9-0. (Ion Toderaș). *Certificate of Participation.*

7.3 Membru juriului

- Membru juriului. Expoziția Internațională Specializată “INFOINVENT-2013”, 19-22 noiembrie, 2013, Chisinau. (Ion Toderaș).

TEZE DE DOCTOR SUSȚINUTE ÎN a. 2013 SUB CONDUCEREA ACADEMICIANULUI ION TODERAȘ

- **Conducător științific la teza de doctor în biologie:**

ȘULEȘCO Tatiana

Denumirea temei: Țânțarii hematofagi (Diptera, Culicidae) în Republica Moldova: fauna, ecologia și semnificația epidemiologică. Specialitatea 03.00.08 – Zoologie. În cadrul ședinței Consiliului științific specializat DH 06.03.00.08 – 10 din cadrul Institutului de Zoologie al AȘM. Chișinău, 12 decembrie 2013.

TEZE SUB CONDUCEREA ACADEMICIANULUI ION TODERAȘ ÎN ELABORARE ÎN A. 2013

TEZE DE MASTERAT		
TODERAȘ Ion, doctor habilitat , prof. univ., academician, ȘULEȘCO Tatiana, cerc.șt.	<i>Culex pipiens</i> - bioindicatorul riscului potențial al amenințării epidemiologice populației orașului Chișinău <i>Specialitatea:</i> 03.00.08 – Zoologie	BUJOR Aliona UnAȘM
TODERAȘ Ion, doctor habilitat, prof. univ., academician, MUNTEANU Natalia, dr., cerc.șt. superior	Izolarea și caracterizarea microflorei patogene a speciei <i>Sitona lineatus</i> , (Coleoptera) pe teritoriul Republicii Moldova <i>Specialitatea:</i> – științe biologice aplicate	MOLDOVAN Anna USM
TODERAȘ Ion, doctor habilitat, prof. univ., academician, MOVILĂ Alexandru, dr., conf.cerc.	Генетический полиморфизм иксодовых клещей (Acarina: Ixodidae).	MOROZOV Alexandr, USM
TODERAȘ Lidia, doctor habilitat, conf. cerc., ȘULEȘCO Tatiana, cerc.șt.	Aspecte ecologice și morfologice ale reprezentanților genului <i>Anopheles</i> (Diptera:Culicidae)	DOBAN Veronica UnAȘM

Academician

Ion TODERAȘ _____

(semnătura)